1872

PRES-SERVIS
NOVINSKO-IZDAVAČKO PREDUZEĆE SAVEZA NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION OF YUGOSLAV JOURNALISTS
BEOGRAD — Knez Mihajlova 2/X — Pošt. fah 842
Tel. 621-578
Ček. račun 101-11/1-804
Current Account with Yugoslav National Bank
SLUŽBA DOKUMENTACIJE
CLIPPING SERVICE
Isečak iz lista
Newspaper cutting
НОВА МАКЕДОНИЈА
Скопје
7173/4
4. X. 1966

Пред доделувањето на наградите »11 Октомври«

ЗНАЧАЈНИ ОСТВАРУВАЊА ВО НАЦИОНАЛНАТА КУЛТУРА

Утре, Управниот одбор на Фондот за награди „11 октомври“ ќе ги разгледа предлозите на Комисијата за уметност и на комисијата за наука, за доделување на републичките награди за остварување во уметноста и науката.

Три предлога за наградата за животно дело

Предлогот на Комисијата за уметност за доделување на награда доживотно дело за писателот Ристо Крле е поткрепен и со една моќне позитивна рецензија на Анте Поповски кој по освртот на творештвото на Ристо Крле, меѓу другото вели: **„Не е никаква смелост и умешност да се констатира дека Ристо Крле многу ја задолжи нашата драмска литература, и пред сè драмскиот дијалог, дека Ристо Крле многу го задолжи македонскиот јазик и македонскиот фолклор и дека точно Ристо Крле со својата творечка и со својата животна филозофија само се надоврзува на онаа наша долга и болна низа национални книжевни романтичари кои ја поистоветија својата судбина со иднината на својот народ за која со посебна воодушевеност говореа повеќе меѓу редови, речиси, секој од нив...**

За Петре Прличко рецензии даваат Благоја Иванов, Македонскиот народен театар и Здружението на драмските уметници на СРМ. Во сите три се истакнува голе[illegible]ата на артистичката деј[illegible], главно, театарската на [illegible]етре Прличко. Во предлогот на Здружението на драмските уметници на Македонија стои: **„Прличко делува на театарски план на нашето јазично подрачје повеќе од 40 години со крупни уметнички резултати. Тој е без никакво сомневање најдобриот македонски драмски актер и бездруго влегува во најтесниот круг на најквалитетните општојугословенски актери. Ужива огромна популарност од целата земја поради своите извонредни актерски остварувања во театарот и на филмот... Со своите режии придонесе многу за афирмацијата на македонската драмска литература.“**

„Фигурата на Тодор Скаловски“, се вели меѓу другото во рецензијата на Властимир Николовски, **во нашиот уметнички живот претставува единствена појава, личност на универзален уметник: диригент, соработник на многу енциклопедии, списанија, организатор на музичкиот живот, а пред сè на композитор чија што богата инвенција и реалистични идејно-естетски позиции оставиле високи уметнички остварувања, кои претставуваат бисери во југословенската музичка ризница.**

Повеќе кандидати за поединечни награди

За самостојната изложба на Драгослав Авраамовски-Гуте и за нејзините вредности и достоинства да биде добитник на една од годинешните награди „11 октомври“, има предлози од стручниот колегиум на Музејот за современа уметност и од директорот на Музејот Борис Петковски. Во втората се вели: **„Аврамовски е можеби прв македонски сликар кој достојно прифати една од варијантите на апстрактното сликарство. Некои негови графики и слики настанати во 1960 година го означија преминот од крајно интерпретирана фигурација, кон сликарство на кое веројатно најмногу му одговара ознаката нонфигуративно, во онаа смисла како што го определува Бернард Доривал.“**

Предлогот за Ванчо Георгиев е поткрепен со рецензии на Боро Митриќески, Паскал Гилевски и Глигор Чемерски. Митриќески вели: **„Изложбата на Георгиев претставува посебно сликарско доживување полно со топлина и ритам, тоа е сликарство искажано на еден современ начин со нови гледања на реалниот свет.“**

Александар Ѓурчинов е предложен за награда за режијата на филмот „Весници, весници“. Кон овој предлог е и рецензијата на Душко Наумовски кој меѓу другото констатира дека **филмот е монтиран модерно, динамично и живо, користејќи се со принципите на скратената монтажа, на начин кој вешто ја одбегнува опасноста од егзибиционизам, цврсто драматуршки поставен филмот носи карактеристика на зрелост од формално занаетски аспект...**

Милан Ѓурчинов за „Евангелието по Итар Пејо“ од Славко Јаневски, вели: **„Одбирајќи една слободна композициона структура што пред сè ја следи хронологијата на клучните или пресвртни историски збиднувања, авторот гради една сукцесивна по својот временски дијапазон моќне широка историска евокација во која низ исказите на својот враголест јунак, низ еден економичен и лапидарен израз настои да инкарпира една своја проекција на националното егзистирање низ вековите.“**

За книгата „Нова Пасквелија“ што исто така е предложена за награда „11 октомври“ Слободан Мицковиќ во својата рецензија пишува: **„Прозата на Чинго е една авторска, значи творечка, интерпретација на тоа време, една креација која своето извориште го наоѓа колку во светот на меѓучовечките односи толку и во внатрешните дилеми кај одделните херои, кај поедините личности презентирани пред сè со пластична и животворечка раскажувачка постапка но и со една уверливост од друг вид, со уверливост на една литерарна, естетска и морална концепција.“**

„Архитектот Душко Пецовски, се вели во рецензијата на Славко Брезовски за Споменикот на партизанските гробишта во Бутел, **дал успешно архитектонско просторно решение каде ликовните апликации не играат споредна улога. Архитектонското решение и ликовните елементи третирани се истовремено, а не со накнадни меѓусебни дополнувања... Скулпторот Јордан Грабуловски ја ускладил рамнотежата и симетријата на релјефот со архитектонската структура. Монументален и сугестивен во својот замав, рационален и емотивен во својот пластичен метод — се одликува со стилизирана линија и чиста форма.“**

Славко Брезовски со својата рецензија го поддржува и предлогот на Комисијата за уметност за Пристанишната зграда на аеродромот во Петровец од Димитар Димитров и Трајко Димитров.

Кон предлогот за награда за костимографските решенија во претставата „Дон Цезар од Базан“ на Рада Петрова стои: **„Самите костими, независно од целосната режисерска постапка, овозможија да се издиференцира во целосната ликовна визија третата димензија.“**

Предлози за научни дела

Делото „Полугрупи генерирани со асоцијатива“, од д-р Ѓорѓи Чупон е исто така предложено за октомвриска награда. Кон овој предлог е и моќне позитивната рецензија на Јоже Улчар, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје кој, меѓу другото, вели дека Чупон е забележан поради своите извонредни способности и успеси уште како ученик и студент, дека се претставил преку своите трудови уште за време на својот асистентски стаж како одличен современ алгебрист. По изборот за доцент, продолжува со уште поголем елан во својата научна работа, објавува свои резултати и идеи во низа трудови. За нив се излезени позитивни, често пати многу опширни прикази во трите постојни светски реферативни списанија за математика — во американскиот „Математикал Ревју“, во германскиот „Централблат фур математик“ и советскиот „Реферативниј журнал“. **„Овој извонредно концизно пишуван математички текст е една обемна студија која претставува продолжување на испитувањата што авторот ги вршел во својата работа.“**

За трудот „Политичките партии и организации во Македонија (1908—1912)“ од д-р Манол Пандевски, има две рецензии: едната е од Љубе Лапе и во неа се вели: **„По начинот на кој д-р Манол Пандевски им пристапил на третираните проблеми, по богатството на нови идеи и решенија, по широчината на зафатот на оваа проблематика, како и по употребената научна апаратура, мислам дека книгата на д-р Манол Пандевски „Политичките партии и организации во Македонија од 1908 до 1912 година“ претставува солидна студија и сериозен придонес кон македонската историографија. Таа потполнува една крупна празнина во нашата историографија за еден од најсудбоносните и најдраматичните периоди од нашата историја“.**

(О. Сп.)